

A HÁBORÚ ELŐTTI JUGOSZLAV SZOCIÁLIS KÖLTÉSZEZETBŐL

MIROSLAV KRLEŽA:

I.

Munkanélküli éneke

Roppant kérdések csobognak körülöttem, mint sötét őszi ár, mint ködös,
s a szürke utcákon ma széjjelömlök, [őszi reggel,
és mint a víz folyok, szivárgok s énekelek
magamról ma, mint víz, mely ömlik sár-mederben, roppant, veszélyes és
[sötét.

Elöntök várost, messzeséget, magamat hordom s görgetek véres sejtést,
régi álmok foszlányát, üres és rothadt hazugságokat,
s időt kérődzök saját síromon,
és ömlök így a vér törvénye szerint a ködös ég alatt,
lebukom, süllyedek, siklom, hömpölygök, énekelek: nyúlósan, sűrűn és
[barnán, mint a vér.

Belém erők ömölnek rég fölszakadt sebektől,
s a kérdések buzognak, mint homály, iszonyat, árvíz;
suhognak duzzadt költemények, vérrel suhognak, mint részeg kopogása
a létnek, és az agy beteg csengése, tipró nyűszörgés.

Átmegyek így gázlápák sáppadt fénykörén,
és a sötét utcákat megtöltöm, mint a koporsót,
a lépteimmel, lélekzésemmel, hidegleléses két kezemmel.
és villogok így néma tekintet foszforával, mint sebesült hal tenger
[fenekén,
s homályos minden, mint becsukott ablak, és üres minden, mint az utca,
és kemény, mint az idegen ajtó, s mint a sírgödör, fekete.

Szerelmesek

Olyan bús a szegények szerelme és olyan keveset kér,
egy kis árnyékot s egy kevés száraz szalmát.
Beteg madárnak, szomorú szerelemnek
nem is kell több, csak ahol megpihenhet,
míg végül elnyeri a halál nagy nyugalmát.

Nyers a nyomor szerelme és rossz titkokkal vemhes,
nedves deszkapad az ő bús nyoszolyájá.

A nyomor szerelmet éhez; a nyomor süket és báva,
s a nőstény szeme ég s a félhomályban repdes.

Oh, milyen szomorúak e névtelen szerelmek,
ahogy bokorban vadakként meglapulnak,
s a lázult szívek forrón átlüktetnek a rongyon,
s mint fáradt madarak a padra visszahullnak.

Ezek fekete percek és itt így alapulnak
jármok és átkok, cselédlányok, cselédek.
Így dob ki szennyes felszínére az élet
száz új szegény cselédlányt, száz új éhes cselédet.

Orvos a szegényeknél

Rövidlátó úr; ujjai hidegek, restek,
hűtik az izzó bordákat, mint a kámfor;
mellen s derékon kopogó kaucsuk-vándor
tapogatja végig a veritékes testet.

Az Ő kesztyűje drága, rénszarvas bőre,
és Őt odakünn saját csézája várja.
Szemüvege szigorú fényét ide-odadobálja,
a test sok titka Néki átlátszó, dőre.

Súroltak mielőtt jött, hogy minden tiszta legyen,
a lavórt homokkal és hamúval kisikálták;
csillogó poharak önmagukat csodálják,
az egész ház óvatosan jár, lábujjhegyen.

Az asszony pirul; kezében remeg a dúrva kenderkendő,
külön szégyel minden rongyot és foltot.
Ennek az idegennek szurtosak itt a dolgok:
ő arra gondol, hogy holnap vadászat lesz,
és hogy kuttyája orra milyen kedvesen nedves,
jó pihenés a fonott szalmaszéken,
barátok, rózsza, ciklámen, egy kacér szem,
ifjú hölgy babamosolya az eszében.